

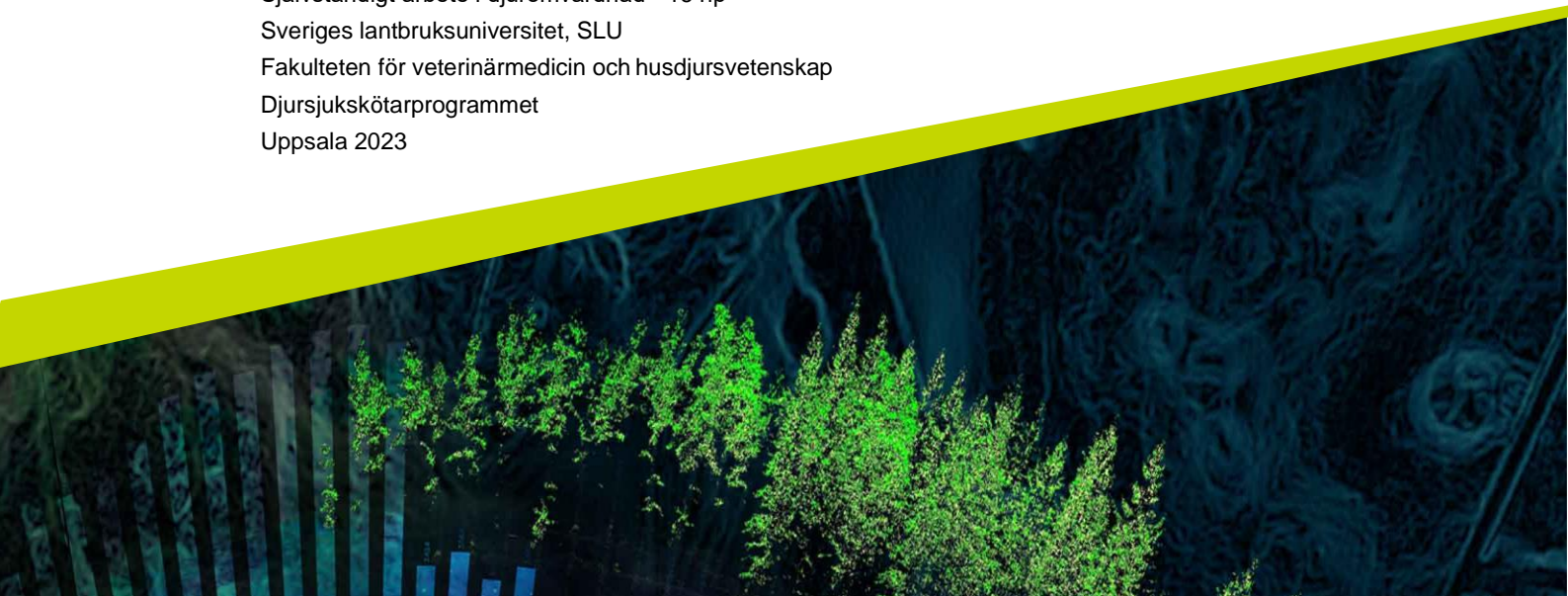
Anmälningar mot legitimerade djursjukskötare till Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård

En undersökning av bakomliggande händelser
och konsekvenser

Moa Dahlén och Jennifer Wallin Ingesson

Självständigt arbete i djuromvårdnad • 15 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap
Djursjukskötarprogrammet
Uppsala 2023

Anmälningar mot legitimerade djursjukskötare till Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård. En undersökning av bakomliggande händelser och konsekvenser

Reports Filed against Licensed Veterinary Nurses to the Swedish Board of Responsibility of Animal Healthcare. An Investigation of Underlying Events and Consequences

Moa Dahlén och Jennifer Wallin Ingesson

Handledare: Anneli Rydén, Sveriges lantbruksuniversitet, institutionen för kliniska vetenskaper

Bitr. handledare: Hafiz Bakri, Sveriges lantbruksuniversitet, institutionen för kliniska vetenskaper

Examinator: Lena Olsén, Sveriges lantbruksuniversitet, institutionen för kliniska vetenskaper

Omfattning: 15 hp

Nivå och fördjupning: Grundnivå, G2E

Kurstitel: Självständigt arbete i djuromvårdnad

Kurskod: EX0994

Program: Djursjukskötprogrammet

Kursansvarig inst.: Institutionen för kliniska vetenskaper

Utgivningsort: Uppsala

Utgivningsår: 2023

Nyckelord: Ansvarsnämnden, beslut, disciplinpåföljd, djurens hälso- och sjukvård, djursjukskötare, kategorier, ärende.

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap

Institutionen för kliniska vetenskaper

Djuromvårdnad

Sammanfattning

Att bli anmäld till Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård kan leda till oro hos djurhälsopersonal, vilket även är något som tidigare kunnat påvisas hos sjuksköterskor och barnmorskor inom humanvården. Syftet med studien var att undersöka ärenden hos Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård gällande legitimerade djursjukskötare. I studien undersöktes vilka orsaker som föranledde anmälningar av legitimerade djursjukskötare till ansvarsnämnden och vad anmälningarna fick för utfall. Frågeställningarna besvarades genom att kategorisera in alla anmälningar inkomna till ansvarsnämnden från djurägare mellan år 2010–2022 i olika kategorier. Genom att sedan kalkylera hur många som blivit anmälda och tilldelats vilken disciplinpåföljd, kunde resultatet av kategoriseringen presenteras i en tabell. Det var totalt 61 anmälningar involverande legitimerade djursjukskötare som inkom till Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård under de undersökta åren. Djurägare skickade in 59 av anmälningarna, varav 11 anmälningar resulterade i disciplinpåföljd. Resultatet visade att ”övriga anledningar”, ”felaktigt utförd behandling”, ”brister i kommunikation”, ”anmälning till följd av missnöje mot annan personal” samt ”anestesirelaterade brister” var de vanligaste orsakerna till anmälningar. Den mest frekventa anledningen som resulterade i disciplinpåföljd var ”anestesirelaterade brister”. Majoriteten av alla anmälda tilldelades inte någon disciplinpåföljd. Det finns möjligheter att minska antalet anmälningar genom bättre kommunikation. Krav på mer specificerade anmälningar där det framgår vad varje anmäld person faktiskt gjorde skulle kunna medföra att rätt personer blir anmälda. Stress och avsaknad av förebyggande rutiner var vanligt förekommande bland ärenden, vilket ledde till konklusionen att det är önskvärt att införa tillsyn för verksamheter, något som idag inte finns inom djurens hälso- och sjukvård.

Nyckelord: Ansvarsnämnden, beslut, disciplinpåföljd, djurens hälso- och sjukvård, djursjukskötare, kategorier, ärende.

Abstract

Being reported to the Swedish board of responsibility of animal healthcare can lead to fear and anxiety among animal healthcare personnel, which is also something that has previously been demonstrated among nurses and midwives in human healthcare. The aim of the study was to investigate incidents involving licensed veterinary nurses resulting in reports to the Swedish board of responsibility of animal healthcare. The purpose was to research which incidents resulted in reports of licensed veterinary nurses, which incidents resulted in decisions about disciplinary penalties as well as the proportion of disciplinary penalties. The questions of issue were answered by categorizing owner written reports to the Swedish board of responsibility of animal health care regarding licensed veterinary nurses between 2010-2022 into several categories and calculating the frequency of disciplinary penalties. Veterinary nurses were reported a total of 61 times. Pet owners were responsible for sending in 59 of the reports, 11 of these reports resulted in disciplinary penalty. The results were presented in a chart and showed that “other reasons”, “treatment performed incorrectly”, “faulty communication”, “reports following dissatisfaction against other employees” as well as “faults related to anesthesia” were the most common causes resulting in reports to the Swedish board of responsibility of animal healthcare. The most common cause resulting in disciplinary penalty was “faults related to anesthesia”. Most of the reported licensed veterinary nurses did not receive a disciplinary penalty. Many of the reports could be avoided by improving communication. Requirements for more specified reports regarding the actions of every individual, could result in the right individuals being reported. Stress as well as not having preventative routines were common underlying reasons causing reports. This leads to the conclusion that it might be helpful to introduce supervision for businesses, as in human health care, something that is not available today in animal healthcare.

Keywords: Animal healthcare, errand, categories, disciplinary, penalty, Swedish board of responsibility, veterinary nurse, veterinary technician.

Innehållsförteckning

Förkortningar	8
Inledning	9
Syfte och frågeställningar	11
Bakgrund	12
3.1 Djursjukskötarens profession	12
3.1.1 Djurhälsopersonal	12
3.1.2 Formell och reell kompetens.....	12
3.2 Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård	13
3.2.1 Rutiner vid anmälan	13
3.2.2 Arbetsprocess	14
3.2.3 Påföljder	14
3.3 Skillnader och likheter jämfört med humanvård.....	15
Material och metod	17
4.1 Avgränsningar	17
4.2 Informantundersökning	17
4.3 Studiedesign	17
4.3.1 Insamling av data.....	17
4.3.2 Kategorier av anmälningar.....	18
4.3.3 Tolkning	20
Resultat	21
5.1 Inklusions- och exklusionskriterier	21
5.2 Djurslag	21
5.3 Anledningar till anmälningar och disciplinpåföljder	22
5.3.1 Tilldelade disciplinpåföljder	23
5.3.2 Anestesirelaterade brister	24
5.3.3 Felaktig läkemedelshantering	24
5.3.4 Agerande utanför profession	25
5.3.5 Brister i kommunikation	25
5.3.6 Bristande vårdhygien	26
5.3.7 Felaktig hantering av patienten	26
5.3.8 Missnöje mot annan personal.....	26
5.3.9 Brister i journalföring.....	26
5.3.10 Felaktigt utförd behandling	27
5.3.11 Missnöje över kostnader.....	27
5.3.12 Övrigt	28
5.4 Anmälningar från Jordbruksverket	28
Diskussion	29
6.1 Metoddiskussion	29
6.2 Resultatdiskussion	30
6.3 Förslag på vidare forskning.....	35
Konklusion	36

Källförteckning	37
Tack 40	
Bilaga 1 - Informantundersökning.....	41

Förkortningar

HSAN	Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd
IVO	Inspektionen för vård och omsorg

Inledning

Legitimerad djursjukskötare är en relativt ny yrkesprofession som infördes 2010. Att inneha en legitimation betyder att man besitter vissa kunskaper, men även att Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård kan pröva ärenden gällande disciplinansvar för djursjukskötaren (SFS 2009:302). Legitimerade djursjukskötare tillhör gruppen djurhälsopersonal (Jordbruksverket, 2021).

Frisell (2022) beskriver att det iakttagits en ökande trend av anmälningar till Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård under de senaste åren. Under året 2022 sågs dock en minskning i antalet ärenden i jämförelse med året innan (Frisell 2023). Arbetsituationen inom djurens hälso- och sjukvård kan upplevas ansträngd på flera sätt och att bli anmäld är något många som arbetar inom yrket kan känna sig oroad över.

En studie gjord av Vårdfokus, som bygger på en enkät med sammanlagt 542 sjuksköterskor och barnmorskor, beskriver att även dessa yrkesprofessioner känner oro för att bli anmälda eller åtalade (Westin 2020). Studien presenterar att 64 % av sjuksköterskorna eller barnmorskorna oroar sig för att göra misstag och 16 % oroar sig för att misstagen ska leda till rättegång. Ett citat som beskrivs i enkäten är: ”Det är lätt att göra fel, vi är människor. Men det känns som att man ska bli hängd när något inträffat” (Westin 2020).

Westin (2022) beskriver att 108 legitimationer återkallades från vårdpersonal under 2021, varav 44 av dessa var från legitimerade sjuksköterskor eller barnmorskor. De orsaksgrunder som ökat mest var uppenbar olämplighet och grov oskicklighet. Vidare beskrivs även att det oftast är på grund av kriminalitet, missbruk, sjukdom alternativt kunskapsbrister hos den anmälda personalen när Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd, HSAN, drar in en legitimation eller beslutar om prøvotid. Den mest förekommande anledningen till att ärendet gällande yrkesutövaren blir prövat hos HSAN är att en anmälning skickas in från Inspektionen för vård och omsorg, IVO (Westin 2022). Vidare påpekas att IVOs upplysningstjänst sedan några år tillbaka har förstärkts med en anonym tipsarfunktion, vilket bidragit till att det blivit enklare för både sjukvårdspersonal och allmänheten att föra fram upplevda brister som förekommer inom vården. Inom humanvården är det vanligt att sjuksköterskorna själva begär att deras legitimation ska dras in (Westin 2022). Detta beror enligt Westin (2022) på att om personen ansöker om indragning, så kan ett ärende som väckt IVOs intresse eller redan står under utredning försvinna.

Vad som bidrar till anmälningar av legitimerade djursjukskötare finns det få studier om och ämnet är relativt outforskat. Det finns däremot studier från humansidan där det har undersökts vilka typer av försummelse som är vanligast förekommande i anmälningar. Sweeney et al. (2017) beskriver i en studie att cirka 41 % av alla försummelse som involverade sjuksköterskor var diagnosrelaterade, medan ungefär 31 % var behandlingsrelaterade. Vanligast bland diagnosrelaterade försummelse var enligt samma källa misslyckande att diagnostisera samt fördröjning till diagnos. Fortsättningsvis beskrivs den mest förekommande behandlingsrelaterade försummelsen som fördröjning av behandling.

Att undersöka vilka händelser som ligger bakom anmälningar mot legitimerade djursjukskötare och vilka påföljder anmälningarna fått är viktigt för att bidra till mer kunskap hos yrkeskåren. Både för att kunna arbeta preventivt med de vanligaste anledningarna till anmälningar, men även för att eventuellt kunna minimera den oro över att bli anmäld som upplevs finnas inom yrkeskåren. Genom att studera vad som räknas som brister i utövandet kan vårdrelaterade skador undvikas, vilket i sin tur kan leda till en säkrare vård av patienterna. Uppsatsen utförs som en del av kraven för att erhålla en kandidatexamen i djuromvårdnad och i förlängningen även en legitimation som djursjukskötare.

Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att undersöka vilka händelser som föranlett anmälningar av legitimerade djursjukskötare och vad dessa anmälningar fått för utfall. Detta undersöktes genom två frågeställningar:

- Vad är det som föranlett anmälningar av legitimerade djursjukskötare till Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård mellan 2010 och 2022?
- Hur stor andel av de anmälda tilldelades en disciplinpåföljd, vilken påföljd tilldelades och vad grundades besluten på?

Bakgrund

3.1 Djursjukskötarens profession

3.1.1 Djurhälsopersonal

För att tillhöra gruppen djurhälsopersonal är ett ofrånkomligt krav enligt Jordbruksverket (2021) att det ska finnas en legitimation eller ett godkännande inom något av följande yrken: veterinär, djursjukskötare, hovslagare, sjukgymnast, fysioterapeut, tandläkare alternativt sjuksköterska. Beträffande benämningen legitimerad djursjukskötare krävs från och med 2010 en utbildning och examen inom djuromvårdnad, som ska omfatta minst 3 år och innefatta djurslagen häst, hund och katt. Utbildningen som beskrivs ska innefatta teoretiska och praktiska moment.

Jordbruksverket (2021) uttrycker att djurhälsopersonal ska arbeta enligt vetenskap och beprövad erfarenhet samtidigt som statlig tillsyn ska tillämpas. Det beskrivs även att bestämmelser kring intygsskrivning, journalföring, anmälningsskyldigheter och tystnadsplikt ska efterföljas. Det framställs därutöver att Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård bär ansvaret att pröva ärenden gällande djurhälsopersonal. Genom att inneha en legitimation alternativt ett godkännande inom djurhälsovårdens yrken kan allmänheten vara säker på att det finns en tillräcklig kompetens inom det specifika området.

3.1.2 Formell och reell kompetens

Jordbruksverket (2021) beskriver formell kompetens som den teoretiska kunskapen den legitimerade djursjukskötaren tagit del av under utbildningen, vilken i sin tur resulterat i en djursjukskötarlegitimation. Vidare förklaras reell kompetens som den kunskap den legitimerade behärskar och praktiskt kan utföra självständigt.

I lagen om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård (SFS 2009:302) 2 § 2 kap. beskrivs att djurhälsopersonal enbart får utföra uppgifter denne har kompetens för och att arbetstagaren själv bär ansvaret över hur uppgiften utförs.

Vissa uppgifter får enligt Jordbruksverket (2023) utföras av en legitimerad djursjukskötare även om uppgiften inte ingår i den formella kompetensen, under förutsättningen att djursjukskötaren besitter tillräcklig reell kompetens. Jordbruksverket uttrycker även att det vid detta undantag krävs delegeringsbeslut från legitimerad veterinär. Om det finns en veterinär på plats som kan agera vid komplikationer, får uppgifter som avlivning med injektion och operativa ingrepp av enklare karaktär delegeras till en legitimerad djursjukskötare. Vidare beskrivs att det som innefattar enklare operativa ingrepp bedöms i varje enskilt ärende av Ansvarsnämnden, då det finns flertalet faktorer som påverkar bedömningen.

3.2 Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård

Ansvarsnämnden utgörs av åtta ordinarie ledamöter med olika bakgrunder och erfarenheter, varav en av dessa agerar ordförande (Vetansvar u.å. b). Vidare framställs att det för nuvarande endast sitter en legitimerad djursjukskötare i styrelsen. Regeringen har, med stöd av lagstiftningen om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård (SFS 2009:302), i uppdrag att utse ordförande, ledamöter och ersättare som ska ingå i Ansvarsnämnden. De som agerar ledamöter i nämnden ska inneha god kännedom inom djurhållning och bör även kunna representera allmänhetens intressen alternativt ha erfarenhet av djurens hälso- och sjukvård medan ordföranden ska ha erfarenhet från att vara eller tidigare agerat domare (SFS 2009:302).

3.2.1 Rutiner vid anmälan

Statens ansvarsnämnd beslutar kring anmälningar som kommer in från privatpersoner samt tillsynsmyndigheterna Jordbruksverket och Länsstyrelsen, hur vida djurhälsopersonal har brustit i sin yrkesutövning (Vetansvar u.å. c). Vidare beskrivs att indirekt berörda, som försäkringsbolag eller anhöriga till djurägaren, inte har rätt att anmäla till nämnden. Ansvarsnämndens syfte är enbart att avgöra om den anmälda inte har uppfyllt sina skyldigheter som djurhälsopersonal (Vetansvar u.å. c).

En anmälan till Ansvarsnämnden kan enligt Vetansvar (u.å. a) endast ske skriftligen och anonyma anmälningar godkänns ej. Samma källa uttrycker att det i anmälan ska finnas en redogörelse för händelsen, datum för händelsen samt handlingar som har i uppgift att styrka redogörelsen. Försättningsvis krävs det att anmälan måste innehålla namngivna personer för att den ska bli godkänd, vilket innebär att det inte går att anmäla en hel arbetsplats. Vetansvar (u.å. d) beskriver att anmälan måste beröra både en veterinärmedicinsk fråga samt att den anmälda ska få ta del av anmälan inom en tvåårsperiod från det att händelsen ägde rum. Uppfylls inte dessa kriterier avvisas anmälan. I veterinärmedicinska frågor innefattas även journal- och intygsskrivning men anmälningar kring otrevligt bemötande, fakturor eller skadestånd handläggs inte (Vetansvar u.å. a).

3.2.2 Arbetsprocess

Handläggningstiden varierar från fall till fall, men ofta tar det cirka ett år från det att anmälan inkommer tills ett beslut kan fattas (Vetansvar u.å. d). Det framställs därutöver att anmälan kontrolleras av kansliet för att säkerställa att den är komplett när anmälan tagits emot av nämnden. Vidare beskrivs att om relevant information saknas begär kansliet en komplettering av nödvändiga uppgifter från den anmälade parten.

När en anmälan inkommit skickas enligt Vetansvar (u.å. d) ett föreläggande innehållande anmälan och eventuella bilagor ut till den anmälde. Föreläggande har den anmälde en begränsad period att återkomma skriftligt till nämnden innan den anmäldes svar skickas till anmälaren och det inleds en skriftväxling mellan parterna. De inblandade delges om det tillkommer ny information från motparten, vilket ger alla involverade chansen att bemöta varandras uppgifter tills de inte har något mer att tillägga (Vetansvar u.å. d).

Vetansvar (u.å. d) fortsätter beskriva att när skriftväxlingen mellan parterna är slutförd skickas anmälan och uppgifterna till Jordbruksverket, en tillsynsmyndighet för djurhälsopersonalen. Jordbruksverket yttrar sig skriftligt om anmälan baserat på den tillgängliga informationen från inblandade parter, innan den återigen skickas tillbaka till anmälaren och den anmälde, vilka då får chansen att lämna synpunkter (Vetansvar u.å. d).

Innan sammanträdet skickas anmälan ut till respektive ledamot, vilket ger möjlighet att ta del av informationen i förväg och sedan tas beslut om påföljd vid sammanträdet av nämnden (Vetansvar u.å. d). När ärenden prövas tas det även hänsyn till relevant lagstiftning för det aktuella fallet. Lagen om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård (SFS 2009:302) tar upp allmänna skyldigheter som djurhälsopersonalen ska följa. Däribland att djurhälsopersonalen enligt 1 § 2 kap. ska "fullgöra sina arbetsuppgifter i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet" (SFS 2009:302). Djurhälsopersonalen ska enligt samma paragraf iaktta noggrannhet vid intygsskrivning och föra journal över vården som utförts. För att ett beslut ska kunna fattas av nämnden måste ordförande och minst fem ledamöter vara närvarande vid sammanträdet i enlighet med 3 § 7 kap. i lagstiftningen. Det är även möjligt att besluta om vidare utredning av ärenden samt om det krävs sakkunnigutlåtande för att kunna fatta ett slutgiltigt beslut (Vetansvar u.å. d). Ansvarsnämnden är enligt lagen om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård skyldiga att se till att ärenden utreds tillräckligt (SFS 2009:302). I överensstämmelse med 10 § 7 kap. får förhandling ske muntligt i den mån det är till fördel för utredningen av det specifika fallet (SFS 2009:302). Beslutet är inte offentligt förrän det har expedierats i skriftlig form och båda parter samt Jordbruksverket får ta del av beslutet (Vetansvar u.å. d).

3.2.3 Påföljder

Erinran och varning är exempel på disciplinpåföljder som kan tilldelas djurhälsopersonal om Ansvarsnämnden anser att yrkesutövningen har varit bristande (Vetansvar u.å. c). Det finns ingen direkt definition på begreppen

erinran och varning, men graden av oaktsamhet avgör vilken av dessa som är mest lämplig i det specifika ärendet (Representant Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård, e-postmeddelande 15.04.2023). Är felet av ringa allvarlighetsgrad eller ursäktligt kan Ansvarsnämnden besluta att inte dela ut en påföljd, med hänvisning till 1 § 6 kap. i lagen om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård (SFS 2009:302).

Om det finns avgörande anledning för beslut om disciplinär påföljd, så som prövotid alternativt återkallelse av legitimation, ska tillsynsmyndigheterna Jordbruksverket och Länsstyrelsen anmäla detta till Ansvarsnämnden i enlighet med 8 § 5 kap. ur lagen om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård (SFS 2009:302). Dessa påföljder kan ej initieras av Ansvarsnämnden själva och tilldelas sällan (Representant Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård, e-postmeddelande 15.04.2023) ”Prövotiden är tre år och om man under den tiden från prövotidens start får en ny anmälan som leder till påföljd får [Jordbruksverket] komma in med en anmälan om att återkalla legitimationen. Detta sker om man varit grovt oskicklig vid utövandet av sitt yrke eller på annat sätt visat sig uppenbart olämplig att utöva yrket.” (Representant Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård, e-postmeddelande 15.04.2023). Återkallelse av legitimation kan även ske om den enskilde djurhälsopersonalen ansöker om det, enligt 6 § 6 kap. i lagstiftningen (SFS:2009:302)

3.3 Skillnader och likheter jämfört med humanvård

Inom humanvården är vårdgivare enligt 5 § 3 kap. av Patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659) skyldiga att anmäla händelser som åsamkat eller haft möjlighet att åsamka allvarlig vårdskada. Anmälan ska göras snarast efter att händelsen inträffat till IVO (SFS 2010:659). Inom djurens hälso- och sjukvård finns inte liknande skyldigheter. Djurhälsopersonalen har inte möjlighet att anmäla brister i utövandet av yrket till Ansvarsnämnden, däremot kan de påtala misstänkta missförhållanden till Länsstyrelsen (Vetansvar u.å. c). I nuläget finns det inga uppgifter om vad avsaknaden av kontrollfunktioner, motsvarande de som finns inom humanvården, har för påverkan på djurens hälso- och sjukvård.

Frågan om verksamhetstillsyn är något som uppmärksammas i Statens offentliga utredningar “Bättre förutsättningar inom djurens hälso- och sjukvård” (SOU 2022:58). I utredningen framgår det att Statskontoret bedömer att dagens individbaserade tillsyn inte är tillräcklig för att kunna säkerställa att djurens hälso- och sjukvård ger en säker vård. Det nuvarande systemet riktas endast mot individer och inte brister i verksamheten så som förutsättningar på arbetsplatsen, fungerande rutiner, om lokalerna och utrustningen är fungerande eller om personalen har den kompetens som krävs (SOU 2022:58). Verksamhetstillsyn skulle enligt utredningen innebära att Länsstyrelsen får möjlighet att situationsanpassa tillsynen, att de kan fokusera på förutsättningar för individens yrkesutövning så att de kan kräva ansvar på rätt nivå samt att resurser kan användas mer effektivt då antalet individkontroller eventuellt skulle kunna minska (SOU 2022:58). Fortsättningsvis beskrivs att det inte är rimligt att den

enskilda djurhälsopersonalen ska behöva stå till ansvar för saker som de i mycket begränsad omfattning har möjligheter till att påverka, till exempel vilken utrustning som ska köpas in, vilket journalsystem som används, om det finns utarbetade rutiner eller om det är bemannat med personal som har rätt kompetens.

Vårdrelaterade skador till följd av brister av olika allvarlighetsgrad förekommer inom både djur och humanvård. Socialstyrelsen (2015) har utfört en granskning av journaler i sin lägesrapport inom patientsäkerhetsområdet 2015. I rapporten framförs att ungefär 3000 personer fick bestående men av varierande allvarlighetsgrad till följd av bristande vård under året 2014. Skadorna som åsamlades var bidragande faktorer eller ledde direkt till att ungefär 1400 personer avled (Socialstyrelsen 2015). Vidare presenteras att vissa patienter krävde längre vård till följd av skadan och andra patienter fick hälsokonsekvenser för resten av livet. Ungefär 8 % av de akuta inläggningarna av äldre var relaterade till läkemedelsbiverkningar, av vilka 60 % skulle varit möjliga att undvika enligt Socialstyrelsen (2015). Att det i många fall var brister i utövningen som resulterade i vårdrelaterade skador är särskilt intressant, då det går att relatera till djurens hälso- och sjukvård och lämnar utrymme för förbättring. Författarna har inte kunnat identifiera någon liknande rapport från djurens hälso- och sjukvård.

Material och metod

4.1 Avgränsningar

Undersökningen baserades på anmälningar inkomna från perioden då djursjukskötarlegitimationen introducerades 2010 fram till och med 2022. I studien undersöktes endast legitimerade djursjukskötare och inte annan djurhälsopersonal. Undersökningen avgränsades till att enbart behandla ärenden där djurägaren anmält djursjukskötare. Inga journalanteckningar studerades i denna studie utan endast den information som fanns att tillgå av ärendena.

4.2 Informantundersökning

För att ytterligare utöka kunskapen kring Ansvarsnämnden, dess verksamhetsområde samt arbetssätt intervjuades en legitimerad djursjukskötare som haft förtroendeuppdrag i nämnden i ett flertal år. Intervjun skedde via mejlkontakt. Den anställda intervjuades endast i informationssyfte och inte i form av bidrag till resultatdel, en så kallad informantundersökning (Esaiasson, et al. 2012). Vid denna typ av undersökning bidrar svarspersonen med information om hur verkligheten är i ett visst avseende. Det svarspersonerna uppger vid intervjun används även som källa (Esaiasson et al., 2012).

4.3 Studiedesign

4.3.1 Insamling av data

Frågeställningarna besvarades genom att handledaren begärde ut ärenden involverande legitimerade djursjukskötare från Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård. Ärendena bearbetades och sammanställdes sedan av den här studiens författare. Besluten från Ansvarsnämnden är allmänna och offentliga handlingar som kan begäras ut av gemene man efter handläggning av Ansvarsnämnden. Information från de inkomna anmälningarna bearbetades och omvandlades till numeriska data i Microsoft Excel. Godkännande för att sammanställa och publicera data i uppsatsen inhämtades från en tjänstgörande jurist vid Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, i enlighet med Ansvarsnämndens

krav. De insamlade handlingarna fick således inte spridas till tredje person. Vid presentation av exempel, simplificerades ärendena och specifika detaljer togs bort för att anonymisera.

Informationen sorterades in under nedanstående kategorier:

- Namn på arbetsplats
- Adress till arbetsplats
- Namn på person som blivit anmäld
- Anledning till anmälan
- Författarnas tolkning
- Disciplinpåföljd (om en sådan tilldelats)
- Typ av påföljd: Erinran/Varning/Prövotid/Indragen legitimation.

Namn på arbetsplats, klinikens adress och namn på anmäld noterades enbart i syfte att kunna särskilja anmälningarna men presenterades inte i resultatet på grund av sekretess gällande personuppgifter. Om flera legitimerade djursjukskötare förekom i samma anmälan hanterades det som flera anmälningar, för att i resultatet av denna studie kunna behandla varje djursjukskötare separat.

När sammanställningen var utförd och alla anmälningarna hanterats skapades kategorier. Detta för att kunna sortera in anmälningarna för att bearbeta informationen och sammanställa resultatet.

4.3.2 Kategorier av anmälningar

Anestesirelaterade brister

Denna kategori avsåg: Brister vid anestesirelaterade behandlingar samt brister som skedde i anslutning till anestesin. Här innefattades händelser som förekom pre-, intra- och post-operation från intag fram till att djuret lämnade kliniken.

Felaktig läkemedelshantering

Denna kategori avsåg: Situationer som uppstod då ett läkemedel hanterades felaktigt, exempelvis dosering, styrka eller läkemedelssort som inte överensstämde med ordinationen. Här innefattades även situationer där läkemedel administrerades utan ordination. Felaktigt genomförande av läkemedelsgiva kategoriserades i stället in under kategorin felaktig behandling.

Agerande utanför professionen

Denna kategori avsåg: När en djursjukskötare utförde arbetsuppgifter som inte tillhörde professionen. Exempelvis åtgärder som utfördes utan delegering eller där den formella alternativt reella kompetensen saknades.

Brister i kommunikation

Denna kategori avsåg: Brister i kommunikation per telefon, skriftligt eller vid besök på arbetsplatsen. Här innefattades även när djurägaren inte tycktes ta till sig

information från vårdpersonalen. Även språkbarriärer innefattades i denna kategori.

Bristande vårdhygien

Denna kategori avsåg: Brister i att proaktivt undvika vårdrelaterade infektioner och deras spridning.

Felaktig hantering av patienten

Denna kategori avsåg: Hantering av patienten som resulterade till onödigt fysiskt lidande, stress eller förvärrande av tillstånd.

Anmälningar till följd av missnöje mot annan personal

Denna kategori avsåg: Ärenden där en eller fler djursjukskötare anmäldes i samband med att annan personal blivit anmäld, trots att de inte huvudsakligen var inblandade i djurets behandling.

Brister i journalföring

Denna kategori avsåg: Alla typer av brister rörande journalföring. Exempelvis kommunikation med djurägare som ej antecknades, att journalen ej skrevs i anslutning till besöket eller att behandlingar inklusive tidpunkt för utförande ej rapporterades. Om relevanta uppgifter saknades i journalen, journalen var oläslig alternativt att information ändrades utan att ursprungsanteckningen fanns kvar.

Felaktigt utförd behandling

Denna kategori avsåg: När en arbetsuppgift inte utfördes enligt vetenskap och beprövad erfarenhet, alternativt när behandlingen blev fördröjd. Kategorin innefattade även när djurägaren ifrågasatte eller framförde klagomål på behandling och behandlingsalternativ. Avlivning och undersökning kategoriserades in som behandling. I kategorin behandlades ej anestesirelaterade behandlingar. Val av läkemedel inkluderades inte, det gjorde däremot felaktigt administrationssätt.

Missnöje över kostnader

Denna kategori avsåg: När kostnaden för behandlingen överskred en given prisuppgift. Kategorin innefattade även när ägaren ansåg sig blivit debiterad obefogat höga summor. Alternativt andra situationer som gällde missnöje över ekonomi.

Övrigt

Denna kategori avsåg: Ärenden som inte föll in under de övriga kategorierna. I kategorin räknades situationer in där orsak till anmälan ej tydligt framgick. Även allmänt missnöje och påstådda förbrytelser av sekretessen behandlades. Med allmänt missnöje avsågs ärenden där det framgick att djurägaren var besviken på vården, men det var inte uppenbart varför.

Under “anmäld för” noterades passande kategorier utifrån anmälarens uppgifter om varför anmälan uppstod, medan det under “dömd för” noterades in i enlighet med varför Ansvarsnämnden dömd till disciplinåtgärd. Under “tolkning”

antecknades det när författarnas uppfattning om anledning till anmälan inte sammanföll med det som tydligt stod i anmälares anförande, detta efter att ha tagit del av anmälan, svar från den anmälda samt ansvarsnämndens beslut.

I ärenden som innefattade flera av de olika kategorierna noterades dessa under alla kategorier de uppfyllde kraven för. Ett ärende kan därmed ha kategoriserats och behandlats i flera kategorier.

Endast anmälningar som utfärdades av djurägare och ärenden där skriftväxling ägde rum mellan parterna inkluderades i tabell 1 samt i exempelfall. Vid exempelfallen presenterades en sammanfattande text där även resultatet av författarnas egna tolkningar inkluderades. Jordbruksverkets anmälningar behandlades i ett eget avsnitt. Vid resultatet om anmälningar fördelat på djurslag behandlades alla inkomna ärenden involverande legitimerade djursjukskötare.

4.3.3 Tolkning

I den skriftliga sammanställningen av ärendena stod först kontaktuppgifter till den som anmält samt kontaktuppgifter till den eller de som blivit anmälda. Sedan följde en redogörelse från djurägaren om vad som hände under det eller de specifika vårdtillfällen som anmälan gällde. Efter detta gick det att utläsa stycken från involverad djurhälsopersonal där de fick möjlighet att presentera sitt perspektiv och sina upplevelser kring händelsen. Därefter kom ett utlåtande från Jordbruksverket samt Ansvarsnämnden och slutligen ett beslut. Begreppet ”tolkning” infördes då det inte alltid tydligt framgick vad anmälan avsåg, framför allt när flera ur djurhälsopersonalen anmäldes i samma ärende. Under begreppet tolkade studiens författare gemensamt bidragande orsaker till anmälan.

Resultat

5.1 Inklusions- och exklusionskriterier

Det var 13 av totalt 61 (21,3 %) inkomna ärenden som exkluderades från tabellen (tabell 1). Två av 61 (3,3 %) ärenden exkluderades på grund av att dessa anmälningar kom från Jordbruksverket och i tabellen behandlades endast anmälningar från djurägare. Ytterligare 2 av 61 (3,3 %) ärenden exkluderades eftersom avskrivning skedde genom tillbakadragen anmälan. Till sist var det 9 av 61 (14,8 %) ärenden som exkluderades till skäl för att fallet avvisades hos ansvarsnämnden utan att skriftväxling ägde rum.

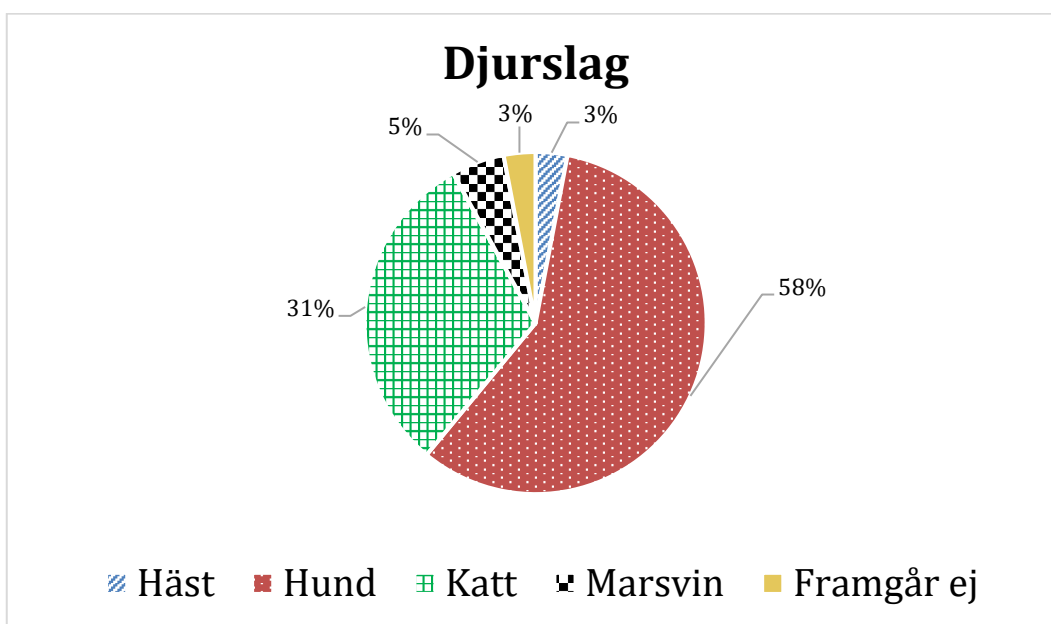
Anledningar till att ärenden avvisades var exempelvis: att djurägaren inte kunde styrka sitt ägarskap, informationen var ofullständig, den som blev anmäld arbetade inte på utpekad djurklinik vid tillfället, den anmälde deltog inte i veterinärmedicinsk behandling eller att personen i fråga inte hade legitimation som djursjukskötare.

Det var ytterligare sju ärenden som avvisades men där skriftväxling ägde rum och de presenterades således i tabellen (tabell 1). Dessa sju avvisades då den anmälde inte var delaktig i behandling, alternativt att inga veterinärmedicinska åtgärder utfördes av personen på det specifika djuret. Exempel på icke veterinärmedicinska åtgärder som uppkom i ärendena var att den anmälde endast tog betalt av djurägaren eller svarade i telefon utan att ge någon medicinsk rådgivning.

Det presenterades 48 ärenden i tabellen (tabell 1) och detta innefattade 41 (85,4 %) ärenden som prövades av Ansvarsnämnden samt 7 (14,6 %) ärenden som avvisades. Resultatet angående tilldelade disciplinpåföljder baserades på ärenden inkluderade i tabellen (tabell 1).

5.2 Djurslag

I 2 av 61 ärenden avhandlades anmälningar som innefattade djurslaget häst. I 35 av 61 ärenden avhandlades anmälningar som innefattade djurslaget hund. I 19 av 61 ärenden avhandlades anmälningar som innefattade djurslaget katt. I 3 av 61 ärenden avhandlades anmälningar som innefattade djurslaget marsvin. I 2 av 61 ärenden framgick inte djurslaget (figur 1).

Figur 1. Anmälningar av djursjukskötare till ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård fördelat på djurslag %, N=61 under åren 2010–2022.

5.3 Anledningar till anmälningar och disciplinpåföljder

Av totalt 48 anmälningar tilldelades 11 disciplinpåföljder. I 16 av 48 anmälningar tolkade författarna vilken kategori ärendet tillhörde utifrån skriftväxlingen. Ett ärende tolkades i två kategorier medan resterande ärenden endast tolkades i en kategori. Detta medför att det totalt presenteras 17 tolkningar (tabell 1).

I 26 av 41 ärenden (63,4 %) som prövades av nämnden behandlades en legitimerad djursjukskötare tillsammans med en eller fler legitimerade veterinärer. Två av de anmälda djursjukskötarna blev anmälda två gånger av olika djurägare. Två djurägare skickade in två respektive tre anmälningar på olika djursjukskötare.

Tabell 1. Utfall (antal, disciplinpåföljd och tolkning) fördelat på de olika kategorierna, baserat på 48 ärenden.

Kategori	Antal ^a	Disciplinpåföljd ^b	Tolkning ^c
Anestesirelaterade brister	7	4	0
Felaktig läkemedelshantering	5	3	0
Agerande utanför profession	4	2	1

Brister i kommunikation	7	0	4
Bristande vårdhygien	2	0	0
Felaktig hantering av patienten	5	0	0
Anmälningar till följd av missnöjde mot annan personal	0	0	10
Brister i journalföring	3	2	0
Felaktigt utförd behandling	12	3	0
Missnöje över kostnader	1	0	1
Övrigt	22	1	1

a Antalet anledningar till anmälningar per specifik kategori baserat på djurägarens anförande.

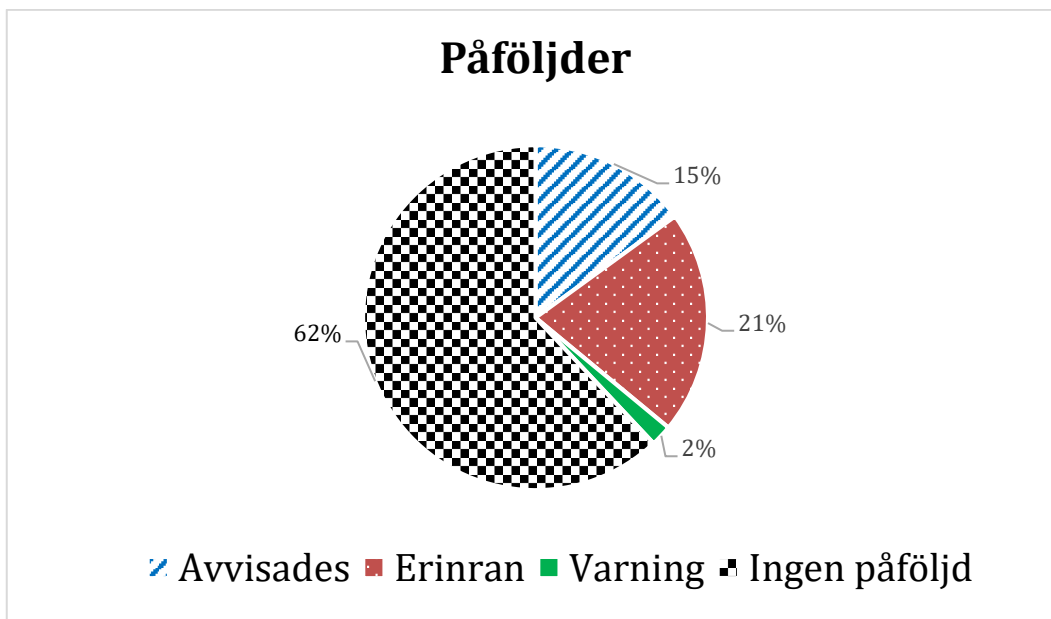
b Antalet disciplinpåföljder per specifik kategori baserat på ansvarsnämndens beslut.

c Antalet anledningar till anmälningar per specifik kategori baserat på författarnas tolkning utöver djurägarens anförande.

5.3.1 Tilldelade disciplinpåföljder

Av samtliga 48 inkluderade ärenden som inkom till Ansvarsnämnden år 2010–2022 resulterade 23 % i disciplinpåföljd (figur 2).

I 11 av de 41 prövade ärendena beslutades det om påföljd, varav 91 % (n=10) av påföljderna resulterade i erinran medan 9 % (n=1) resulterade i varning. Varningen utfärdades på grund av felaktig behandling, felaktig läkemedelshantering, bristande journalföring och agerande utanför profession.

Figur 2. Påföljder - Andelen påföljder fördelat per utfall %, N=48 under åren 2010–2022.

5.3.2 Anestesirelaterade brister

I fem av sju ärenden berördes situationer där patientens lungor skadades fatalt på grund av övertryck i systemet, som orsakades av att Bernerventilen varit stängd. I fyra av de fem ärendena blev två legitimerade djursjukskötare anmälda tillsammans. I fyra ärendena tilldelades disciplinpåföljd.

Ett exempel på ett sådant ärende var när två legitimerade djursjukskötare samarbetade kring en patient. Den ena personen trycktestade narkosapparaten och vred Bernerventilen till CL (closed) men vred inte tillbaka ventilen till läge SP (spontanandning). Den andra personen utförde aldrig någon extra kontroll av utrustningen innan patienten intuberades och kopplades upp mot narkossystemet. Sedan behövde denna person förflytta sig ett par meter åt sidan för att undvika pågående röntgenstrålning och var ifrån patienten under ca 10 sekunder. Efter ytterligare 10–15 sekunder vid påklädning av skyddsutrustning noterades att andningsblåsan och patientens buk var helt fyllda med luft. Enligt texten i anmälan blev rutinerna på arbetsplatsen åtgärdade med bland annat skriftliga och muntliga bekräftelser om att Bernerventilen är vriden till SP innan uppkoppling av patient sker. Båda djursjukskötarna tilldelades disciplinpåföljd i form av erinran.

5.3.3 Felaktig läkemedelshantering

I tre av fem ärenden som rörde felaktig läkemedelshantering var det felaktig dos, fel läkemedel eller fel administrationssätt som resulterade i anmälan. I resterande två ärendena var det ett där djurägaren endast förmodade att det blev något fel och ett där veterinären ordinerade ett läkemedel som djuret tidigare fått biverkningar av. I tre av ärendena tilldelades disciplinpåföljd.

Två exempel på fel läkemedelshantering där båda fick en disciplinpåföljd var:

Ett dräktigt djur med dystoki inkom sent under natten till en akutmottagning. Veterinären ordinerade dropp med en specifik tillsats i för att framkalla starkare värkar. Den legitimerade djursjukskötaren tillsatte fel tillsats och kopplade upp patienten på droppet. Patienten monitorerades under tiden men efter större del av givan upptäckte djursjukskötaren felet och uppmärksammade både veterinär samt djurägare. Djursjukskötaren arbetade som ensam nattsköterska samtidigt som andra patienter behövde övervakas och vårdas, det var således mycket hög arbetsbelastning. Djursjukskötaren tilldelades en erinran.

5.3.4 Agerande utanför profession

I två av fem ärenden var det djurägaren som saknade kunskaper kring djursjukskötarprofessionen och därför misstänkte att djursjukskötaren agerade utanför sin profession, trots att de agerade enligt formell och reell kompetens. I två av fem ärenden handlade anmälningarna om tandåtgärder. I två av ärendena tilldelades disciplinpåföljd.

Ett exempel på agerande utanför profession som resulterade i disciplinpåföljd var ett fall där en legitimerad djursjukskötare öppnade upp sin klinik på helgtid för att ta emot ett djur med urinvägsbesvär. En veterinärtid var bokad till efterföljande dagar men vid detta tillfälle genomfördes röntgen och ultraljudsundersökning av djursjukskötaren. Nuvarande lagstiftning saknar en tydlig reglering för vilka arbetsuppgifter som faller under vilken profession, men det som faller tyngst är att djurhälsopersonal ska ha både formell och reell kompetens för det som är avsett att utföras. För att utföra själva röntgen- och ultraljudsundersökningen fanns reell kompetens, men att avgöra om dessa behandlingar från början skulle utföras ligger utanför djursjukskötarprofessionens formella kompetens. Även att bedöma resultaten samt uttala sig om dessa till djurägaren ligger utanför formell kompetens. Gällande röntgen är det dessutom enligt Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMSF 2018:7) endast en legitimerad veterinär som får ordinaera en röntgenundersökning. Djursjukskötaren tilldelades en erinran.

5.3.5 Brister i kommunikation

I tre av elva ärenden prövades situationer kring avlivning. Två ärenden behandlade tandåtgärder och två ärenden innefattade språkbarriärer. Inga disciplinpåföljder tilldelades i kategorin.

Ett exempel gällande avlivning var i ett ärende där djurägaren anlände till akutmottagningen och kom fram till beslutet att avliva sitt djur. Djurägaren anmälde den legitimerade djursjukskötaren för att denne inte förmedlade vilket eller vilka preparat som skulle användas eller hur det skulle komma att påverka hunden. Möjlighet till avsked uppfattades inte vara tillräcklig. Djurägaren upplevde inte heller att det fanns någon omtanke.

I ett annat ärende kopplat till avlivningssituationer kom den legitimerade djursjukskötaren in på rummet bärande munskydd och med en spruta sedering i handen. Djurägaren hörde inte vad djursjukskötaren sa genom munskyddet och

förstod inte vad som skulle hända. Djuret var mycket stressat vid den intramuskulära injektionen och skrek till vid givan vilket djurägaren upplevde som jobbigt under deras sista tid tillsammans.

5.3.6 Bristande vårdhygien

Det var endast två ärenden kopplade till bristande vårdhygien. Exempel från anmälningarna är: att ägarna upplevde att handhygien i form av tvätt och desinfektion vid olika tillfällen inte gjordes på rätt sätt, att användande av handskar vid vissa moment inte förekom och att hantering av sprutor och kanyler inte utfördes aseptiskt. Inga disciplinpåföljder tilldelades i kategorin.

5.3.7 Felaktig hantering av patienten

I fyra av fem ärenden som behandlade felaktig hantering berördes hårdhänt hantering av katter. Inga disciplinpåföljder tilldelades i kategorin.

Ett exempel på ett ärende var när anmälaren uttryckte sitt missnöje kring hanteringen av en patient med misstänkt diskbråck. Den anmälande parten upplevde att patienten inte lyftes på ett adekvat sätt gällande de anvisningar som fanns inom området, trots påpekande av detta innan påbörjat lyft. Detta är något som inte överensstämde med djursjukskötarens uppfattning. I anmälan framgick det också att djursjukskötaren upplevdes mycket stressad och inte agerade enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Patienten fick även en läkemedelsdos som inte överensstämde med given ordination från veterinären, samt översteg läkemedlets rekommenderade maximala dos. I detta ärende blev därför den legitimerade djursjukskötaren även anmäld för felaktig läkemedelshantering. Djursjukskötaren var den enda legitimerade djursjukskötaren på avdelningen den dagen och hade således mycket hög arbetsbelastning. Djursjukskötaren agerade dock i tid genom att snabbt informera behandlande veterinär om misstaget och påbörjade åtgärder för att reversera läkemedlet utefter veterinärens ordination.

5.3.8 Missnöje mot annan personal

Det var totalt tio ärenden som innefattade missnöje mot annan personal. Inga disciplinpåföljder tilldelades i kategorin.

Exempel på detta är när legitimerade djursjukskötare blev anmälda efter att de endast svarade i telefon eller på mejl utan att ge medicinsk rådgivning, alternativt lämnade ut djuret vid hemlämning utan att egentligen vara delaktiga i vården. I vissa ärenden assisterade djursjukskötaren endast den behandlande veterinären vid undersökning och behandling, men ansvarade inte för den vård som bedrevs.

5.3.9 Brister i journalföring

Det var tre ärenden som behandlade brister i journalföring och i två av dessa tilldelades en disciplinpåföljd.

Ett exempel på detta var ett ärende kring otillräcklig journalföring av anestesi.

Ägaren uppgav att det tappades bort en anestesijournal på papper som inte skannades in. Anestesijournalen skulle innehålla övervakning var femte minut, vitala parametrar (HR, RR, EtCO₂, SpO₂, temp), tid för extubering och en beskrivning av uppvaket. Vid skriftväxling skickades journalen in. Ingen disciplinpåföljd tilldelades i detta ärende.

5.3.10 Felaktigt utförd behandling

Det var totalt tolv ärenden som behandlade felaktigt utförd behandling, tre av dessa resulterade i disciplinpåföljd.

Flertalet anmälningar berörde avlivning och tandåtgärder. Ett annat exempel utöver detta var ett ärende där ett djur bokades in för öronrengöring. Djurägaren ville inte att djuret skulle sövas så därför sederades djuret vid åtgärden. Det gick inte att visualisera trumhinnorna vid besöket och ett preparat som är avsett att användas vid intakta trumhinnor ordinerades av veterinären. Det var den legitimerade djursjukskötaren som ansvarade för öronrengöringen och på anvisningarna till produkten stod det att preparatet var avsett att spolras ur med koksalt eller vatten, vilket inte gjordes. Öronen torkades endast ur med bomull och bomullspinnar. Hunden fick bestående konsekvenser av behandlingen. Både veterinären och djursjukskötaren tilldelades en erinran.

Ett annat exempel var när djur inkom till en klinik för att vaccineras. Djurets vaccinationshistorik diskuterades och det bestämdes att djuret skulle få ett visst vaccin. Detta vaccin är avsett att administreras intranasalt. Allt fortlöpte väl förutom att vaccinet injicerades subkutant, något som varken ägaren eller den legitimerade djursjukskötaren reagerade på. När djurägaren kom till kassan stämde inte priset som var överenskommet sedan tidigare, men receptionisten justerade detta. Vid hemkomst var djuret mycket besvärat vid instickstället och fick senare en böld i nacken. Enligt texten i anmälan införde arbetsplatsen nya rutiner där det intranasala vaccinet flyttades till en annan kyl i ett separat rum och förpackades på ett annat sätt. Djursjukskötaren tilldelades en erinran.

5.3.11 Missnöje över kostnader

Det var två ärenden som innefattade missnöje över kostnader, ingen av dessa resulterade i disciplinpåföljd.

Ett exempel på detta var när en djurägare lämnade in sitt djur för extraktion av vad som uppfattades som ett par tänder. Djursjukskötaren informerade om att det inte går att veta exakt hur många tänder som behöver extraheras utan att utföra en dentalröntgen. Djurägaren presenterade sitt pristak. Djursjukskötaren ringde upp under pågående åtgärd för att diskutera ekonomin och frågade om de fick fortsätta åtgärden även om detta skulle innebära att pristaket överstegs. Djurägaren reagerade på prisuppgiften men lät åtgärderna fortlöpa. När djurägaren kom till kliniken hade ett stort antal tänder dragits ut. Räkningen översteg dubbla prisuppgiften som hade givits per telefon tidigare under dagen. Förutom att priset översteg det dubbla var djurägaren även chockad över att så många tänder dragits

ut. De delar i ärendet som berörde betalningsersättning avvisades och de delar som behandlade antalet tänder som drogs ut bedömdes som normalt.

5.3.12 Övrigt

Det var totalt 23 ärenden som behandlades i kategorin övrigt. Av dessa var det ett ärende som resulterade i disciplinpåföljd. I fyra ärenden anmäldes djursjukskötare efter att de nekade vård av ägarens djur, på grund av exempelvis fullsatt akutmottagning eller underbemanning.

5.4 Anmälningar från Jordbruksverket

Anmälningar från tillsynsmyndigheterna separerades från övriga resultat och exkluderades därmed ur tabell 1. Av de två anmälningar som inkom från Jordbruksverket var det ett av ärendena som ursprungligen kom från Länsstyrelsen som sedan skickade ärendet vidare till Jordbruksverket. Den legitimerade djursjukskötaren var i detta ärende anmäld för felaktig läkemedelshantering, bristande journalföring och agerande utanför professionen. Den anmälda tilldelades en varning till följd av agerande utanför profession och bristande journalföring. Djursjukskötaren administrerade läkemedel utan ordination och genomförde en behandling som ligger utanför vad en legitimerad djursjukskötare lagmässigt får utföra. Operativa ingrepp utfördes, som ej bedömdes vara av enklare karaktär.

I det andra ärendet ville Jordbruksverket att Ansvarsnämnden skulle besluta om prövotid eller återkallelse av legitimation. Den anmälda var sedan tidigare dömd för djurplågeri till följd av händelsen och Jordbruksverket yrkade att en person dömd för ett sådant brott inte var lämplig att arbeta som djurhälsopersonal. Den anmälda dömdes av tingsrätten i det län denne var yrkesverksam. I det här specifika ärendet anmälda djurägaren först till ansvarsnämnden för agerande utanför profession och felaktigt utförd behandling. Det var således två anmälningar som inkom till Ansvarsnämnden, en utfärdad av djurägaren och en av Jordbruksverket i efterhand. Den anmälda fick en varning till följd av djurägarens anmälan på grund av felaktig läkemedelshantering, agerande utanför profession, bristande journalföring och felaktigt utförd behandling. Den anmälda gav sederande läkemedel utan veterinär på plats och således utan ordination. Djuret undersöktes därmed ej innan administrering av läkemedel och behandling utfördes. Djursjukskötaren underlät sig även att föra journal i samband med behandlingen. Behandlingen utfördes felaktigt och orsakade djuret mycket stort lidande. Den anmälda gav även djurägaren råd att inte kontakta veterinär när djuret fick komplikationer till följd av behandlingen. Behandlingen i fråga ska egentligen utföras av legitimerad veterinär eller tandläkare, vilket innebär att djursjukskötaren agerade utanför professionen. Ansvarsnämnden beslutade beträffande Jordbruksverkets anmälan att inte dela ut någon ytterligare påföljd. Anmälan av djurägaren presenteras i tabell 1 medan anmälan från Jordbruksverket exkluderades ur tabellen.

Diskussion

6.1 Metoddiskussion

Studiens mätmetod var både användbar och lämplig för att komma fram till möjliga svar på de angivna frågeställningarna. Kategorierna fungerade överlag väl, men det fanns en del avvikande ärenden som var svåra att kategorisera in. Därför skapades kategorin ”övrigt”. Sammanställningen av data var mycket tidskrävande då majoriteten av ärendena bearbetades flertalet gånger för att säkerställa korrekt kategorisering, särskilt då vissa av ärendena innehöll lång skriftväxling och således mycket information. Det förekom även viss subjektivitet då det var studiens författare som både skapade och senare kategoriserade in ärendena i kategorier. Om studien återskapas finns en potentiell risk att resultatet skiljer sig om andra författare analyserar data, även om samma metod och kategoriseringssystem skulle nyttjas. Detta kan i sin tur ha en negativ påverkan på studiens interbedömarreliabilitet och är således en av studiens svagheter. En annan aspekt gällande objektivitet i arbetet är beskrivningen av ”tolkning”. Oavsett hur bra ett begrepp förklaras finns det alltid risk att läsaren inte förstår hur författaren menar. Det går således inte att konfirmera att läsaren har förstått innehållet som det var avsett, vilket kan leda till att resultatet misstolkas.

Ärendena som presenteras i resultatet valdes ut för att eventuellt kunna förebygga att liknande situationer uppstår på fler arbetsplatser, men också för att de representerade kategorin väl. Vid presentation av exempel på ärenden, togs många detaljer bort för att göra ärendena mer anonyma. Detta kan leda till att läsaren får följdfrågor kring händelserna då all information inte delges. Syftet med exempel var att bidra preventivt och inte att presentera ärendena i detalj. Under kategorin övrigt presenterades inga exempel på grund av att ärendena inte kunde representera en homogen grupp och det var därför svårt att välja ut endast ett eller fåtal ärenden som skulle företräda kategorin.

Positiva aspekter med studiedesignen är att den ger lättöverskådliga resultat. Den ger läsarna en möjlighet att enkelt sätta sig in i de vanligaste anledningarna till att legitimerade djursjukskötare anmäls, utan att de själva behöver bearbeta alla ärenden.

6.2 Resultatdiskussion

De vanligaste anledningarna till att legitimerade djursjukskötare anmäldes var följande kategorier: övrigt, felaktigt utförd behandling, brister i kommunikation och anestesirelaterade brister. I många ärenden framgick det inte tydligt vad anmälan handlade om i relation till den legitimerade djursjukskötaren, dessa fall behandlades tillsammans med allmänt missnöje i kategorin för övrigt, vilket kan ha inneburit att den blivit överrepresenterad. Det var dock av intresse att begränsa antalet kategorier för att möjliggöra ett lättöverskådligt resultat. Även om övrigt var den största kategorin gällande antal anmälningar så var det anestesirelaterade brister som resulterade i flest disciplinpåföljder.

Det var förhållandevis få av ärendena som fick disciplinpåföljd, endast 11 av 48 (22,9 %). Då ska det även beaktas att detta enbart var bland de ärenden där skriftväxling ägde rum. Den verkliga siffran av alla inkomna anmälningar var högre om man även tog hänsyn till de inkomna anmälningar där skriftväxling ej förekom. Erinran var den mest förekommande disciplinpåföljden. Det skulle kunna bero på att nämnden oftast inte bedömde att mer var nödvändigt.

Hundar och katter var de mest förekommande patienterna bland alla ärenden, de stod tillsammans för 89 % av ärenden medan marsvin och häst stod för 5 % respektive 3 %. Det kan finnas flera potentiella orsaker till att fördelningen såg ut som den gjorde. En möjlig förklaring är för att det finns färre exotiska djur i Sveriges hushåll. I en undersökning gjord av statistiska centralbyrån (SCB), presenteras att det fanns 572 000 hushåll med hund, 745 000 hushåll med katt men endast 76 111 hushåll med kanin som var det vanligaste exotiska djurslaget enligt samma undersökning (Statistiska centralbyrån, 2013). Antalet hushåll med marsvin uppskattades till 14 181. Färre exotiska sällskapsdjur är försäkrade och det finns även få kliniker som behandlar exotiska djur. Vissa kliniker och sjukhus avsäger sig helt från att behandla exotiska sällskapsdjur, eventuellt till följd av att personalen inte känner sig trygg med att utföra behandlingarna då de har låg kunskap av de exotiska djurslagen. När det gäller häst så är det möjligt att distributionen beror på den ojämna fördelningen av kliniker och djursjukhus, då antalet kliniker och djursjukhus som behandlar smådjur är fler än de som behandlar hästar. Detta är troligtvis ett resultat av att det i Sverige fanns 355 000 hästar år 2016 (Statistiska centralbyrån, 2017) medan det fanns 1 100 000 hundar år 2022 (Jordbruksverket, 2022). Det kan även vara till följd av att legitimerade djursjukskötare inte utför samma arbetsuppgifter på arbetsplatser med hästar som med smådjur. En legitimerad djursjukskötare har inte samma behörighet vid vård av häst som vid vård av smådjur, exempelvis måste vaccinationer av häst ordinerars i varje enskilt fall medan en djursjukskötare får administrera särskilda vacciner utan ordination vid vård av smådjur (Jordbruksverket, 2021). En annan bidragande orsak kan vara att det är mer vanligt att djurägaren är med under större delar av behandlingen när det kommer till smådjur, medan det på häst ofta förekommer att behandling utförs utan djurägare. Det kan även vara så att hästar behandlas mer frekvent i fält, ofta av en veterinär utan legitimerad djursjukskötare.

Vissa fall blev öppna för tolkning av bakomliggande orsaker, trots att de inte påtalades i anmälan. Främst gällde detta när legitimerade djursjukskötare anmälades till följd av missnöje mot annan personal samt när det förekom brister i kommunikationen. Det är intressant hur vanligt förekommande det var med brister i kommunikation, då denna specifika förmåga är möjlig att utveckla. Det kan därför vara av stor vikt att försöka säkerställa att mottagaren, i dessa fall djurägaren, har förstått situationen. Det kan åstadkommas genom att instruera djurägaren visuellt samt genom att lämna muntlig och skriftlig information. Det är även viktigt att tydligt journalföra vad som kommuniceras då detta senare kan stärka redogörelsen i ärenden där ord står mot ord. Många situationer är dock präglade av stress och tidsbrist, som i sin tur kan ha negativ påverkan på kommunikation.

Anestesirelaterade brister

Anestesi är ett tydligt område kopplat till en legitimerad djursjukskötares arbetsuppgifter. Många av dessa ärenden var tydliga och lätta att kategorisera. Det är många kritiska moment som kan gå fel relaterade till anestesi, särskilt till följd av den mänskliga faktorn. Flera av anmälningarna berodde på att Bernerventilen glömdes i stängt läge vilket i sin tur orsakade övertryck i lungorna på patienten. Misstag som dessa är möjliga att undvika eller minimera risken för genom införande av rutiner på arbetsplatsen, så som checklistor eller verbal upprepning, innan uppkoppling, om att ventilen är i rätt läge. Detta är något som enligt skriftväxlingen i anmälningarna även infördes på vissa utav arbetsplatserna efter att dessa händelser ägt rum.

Felaktig läkemedelshantering

Det går att ifrågasätta om resultatet gällande felaktig läkemedelshantering verkligen speglar verkligheten. Hanteringen av läkemedel i form av uppdragning eller val av dosering sker inte alltid i nära anslutning till djurägaren, vilket innebär att enbart den som drar upp läkemedlet vet om momentet utförts korrekt eller ej. Dessutom måste djurägaren ha någon form av kompetens inom området för att kunna misstänka felaktig läkemedelshantering, om det inte direkt erkänns eller leder till synliga symptom. Detta kan ha medfört att antalet ärenden i kategorin felaktig läkemedelshantering är mindre representerade i resultatet än i verkligheten.

Agerande utanför professionen

Det är låg frekvens av anmälningar kopplade till agerande utanför professionen. Det skulle kunna bero på att djurägare inte har insikt i djurens hälso- och sjukvårds professioner. Hade djurägarna haft mer kunskap om vad som ingår i en djursjukskötares arbetsuppgifter så skulle eventuellt kategorin vara mer representerad. Det är problematiskt då eventuella brister inte uppmärksammas förrän någonting går fel. Det saknas även tydlighet kring vad en legitimerad djursjukskötare får erhålla delegering för och således får utföra. I nuläget framkommer det att djursjukskötare efter delegation från veterinär får utföra enklare operativa ingrepp, förutsatt att det finns reell kompetens för uppgiften. Vad som räknas som enklare operativa ingrepp framgår inte och bedöms i varje enskilt ärende av Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård. Det hade varit

önskvärt med en mer komplett beskrivning av arbetsuppgifter som får delegeras till djursjukskötare för att få en bättre uppfattning om vad som ingår i professionen. Detta hade bidragit till ökad tydlighet bland yrkeskåren och övriga yrken inom djurens hälso- och sjukvård, men även för djurägare som vill ha mer insikt.

Brister i kommunikation

Brister i kommunikationen var en av de större kategorierna när författarnas tolkningar räknades in. Det var ofta förekommande att brister i kommunikationen inte togs upp i anmälan men när hela skriftväxlingen granskades kunde brister i kommunikationen utläsas. Kommunikation är ett viktigt ämne, även om Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård inte tar ställning i dessa frågor då det ligger utanför det veterinärmedicinska området. Även om denna brist inte leder till disciplinpåföljd så är det av intresse att undvika dessa anmälningar, då en anmälan i sig kan leda till stress, oro och osäkerhet för den anmälda kring potentiella utfall. Skriftväxlingen är även tidskrävande för de inblandade. Ett extra känsloladdat moment ute på arbetsplatserna är avlivningar och flera ärenden behandlade dessa tillfällen. Det är extra viktigt att vara tydlig i kommunikationen så att djurägaren förstår vad som kommer att ske med djuret under deras sista stund tillsammans. Enligt Sam (2016) är emotionella barriärer något som till och med erfarna terapeuter har svårigheter att hantera. Vidare beskrivs att de svåraste barriärerna att kommunicera vid är ilska, ångest, rädsla och skam. Dessa är känslor som personal inom djurens hälso- och sjukvård frekvent behöver hantera.

Bristande vårdhygien

Det var ett lågt antal anmälningar gällande bristande vårdhygien. Troligtvis kan detta bero på att de som inte har utbildning inom humanvården eller från djurens hälso- och sjukvård har svårt att särskilja god vårdhygien från sämre. Det är även möjligt att det finns svårigheter att härleda en komplikation till en enskild persons bristande vårdhygien. Vårdhygien bör vara ett viktigt ämne för de som arbetar inom djurens hälso- och sjukvård, då man genom god sådan kan förebygga vårdrelaterade infektioner. Arbete med vårdhygien och upprättandet av exempelvis vårdhygienplaner finns för att bland annat motverka antibiotikaresistens och är viktigt för allas hälsa ur ett One Health-perspektiv. I Sverige finns ett aktivt arbete mot att tidigt identifiera och preventivt arbeta mot antibiotikaresistenta bakterier och vårdrelaterade infektioner (Folkhälsomyndigheten 2023). Det är även viktigt ur en ekonomisk aspekt, både för djurägaren och arbetsplatsen då vårdrelaterade infektioner kan vara krävande både tidsmässigt och ekonomiskt.

Felaktig hantering av patienten

Det förekommer att hantering av patienter sker utan djurägare på avdelningar så som vård och operation. Detta kan i sin tur leda till att felaktig hantering är lågt representerat i resultatet, då djurägaren måste uppleva bristen eller få ta del av information kring den på annat sätt. Majoriteten av anmälningarna gällande felaktig hantering av patienten involverade katter. En studie av Uccheddu et al. (2022) beskriver att katter och hundar skiljer sig i flera avseenden, exempelvis när det kommer till hur de har utvecklats evolutionärt men även hur de upplever

omvärlden. Resultatet av studien visar att katter generellt behöver längre tillvänjning i nya miljöer än hundar. Detta kan vara en aspekt att ta hänsyn till vid vård av de olika djurslagen.

I en bok av Atkinson (2018) beskrivs tips för djurhälsopersonal. Exempelvis att svårigheter att hantera katten på kliniken kan leda till skam hos djurägaren på grund av att de är rädda att personalen ska göra illa sig, att det ska bli extra kostnader eller att de ska bli dömda av personalen. Katterna kan också förändra sitt beteende genom att bli aggressiva mot sin ägare eller mot andra djur. Ägare som upplever att besöken blir för jobbiga kan undvika att söka veterinärvård vilket leder till sämre hälsa hos katten. Enligt samma källa beskrivs att katter som är väldigt rädda kan uppvisa beteenden som att bli aggressiva, att pälsen reser sig, att öronen dras tillbaka eller att de väser. Katter som upplever stress och rädsla löper större risk att utveckla defensiv aggression och kan bli väldigt mycket svårare att hantera.

Anmälningar till följd av missnöje mot annan personal

Anmälningar till följd av missnöje mot annan personal är en kategori som enbart förekommer som tolkning av författarna och resulterade således inte i några disciplinpåföljder. I dessa ärenden var djurägaren ofta missnöjd med ett helt vårdtillfälle eller en behandling och kan ha anmält fler än de som var direkt inblandade i vården. Det förekom återkommande att djursjukskötare anmäldes till följd av missnöje mot veterinären, utan att det i anmälan framgick varför djursjukskötaren var anmäld. Det kan vara svårt för djurägare att veta vem som varit direkt inblandad och inte.

Brister i journalföring

Svårigheten med kategorin brister i journalföring var författarnas tolkning, då det inte fanns journalanteckningar bifogade till de inkluderade ärendena. När det hänvisades till journalanteckningar i ärendena har det inneburit att ingen tolkning kunde utföras. Således kan detaljer kring ärendena, som varit mer eller mindre betydande, ha gått förlorade för författarna. År 2022 presenterade Sveriges veterinärförbund (2022) branschgemensamma rekommendationer för veterinär journalföring i Sverige. Där beskrivs bland annat vilka förkortningar som är vedertagna att använda, hur journalföring av kliniska undersökningsresultat och kommunikation bör utföras och vikten av att skriva rätt tidpunkt. Tydlig och effektiv journalföring är viktig och ett betydande stöd i redogörelsen för de som blivit anmälda.

Felaktigt utförd behandling

Det är inte alltid djurägarna är medvetna om när en behandling utförs felaktigt. I flera ärenden är det först när konsekvenser uppstår som djurägaren inser att behandlingen inte skedde i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. I vissa ärenden var det inte förrän de tagit djuren till annan veterinär för bedömning som de insåg att behandlingen inte utfördes korrekt. Detta kan ha medfört att kategorin blivit underrepresenterad i resultatet.

Missnöje över kostnader

Det pågår debatter angående ökade kostnader inom veterinärmedicin, framför allt på olika internetforum och sociala medier. Detta skulle kunnat medföra att fler anmälningar kring missnöje över kostnader inkommit även om ekonomifrågor inte prövas av nämnden. Så var dock inte fallet då endast två fall kunde härledas till ekonomi.

Övrigt

Kategorin skapades då många ärenden var komplexa och i vissa fall otydliga. Detta ledde i sin tur till att det blev svårt att kategorisera ärendena. Det förekom även att flera ur vårdkedjan anmälades utan att det gick att utläsa vem som anmälades för vad. För att kunna rikta kritik mot rätt person krävs det att den som anmäler specificerar tydligt vem som gjort vad och varför anmälan är upprättad. Om hårdare krav på att specificera anmälningar införs skulle även arbetsbelastningen på Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård kunna minska.

Flertalet inkomna ärenden var relaterade till tandvård. Detta kan bland annat bero på att tandåtgärder generellt är kostsamma för djurägarna då de oftast inte ersätts av försäkringar samt att det inte går att veta hur många tänder som behöver åtgärdas förrän dentalröntgen är utförd. Det förekommer att djurägaren inte svarar i telefonen vilket försvårar kommunikationen. Då uppstår ett dilemma eftersom djuret inte kan ligga under narkos i en obegränsad tid samtidigt som medgivande behövs för att fortsätta ingreppet. Ett förslag skulle kunna vara att redan innan operationen bestämma vad som ska ske om djurägaren inte går att nå under operationen eller att komma överens om ett fast tak för kostnaderna. Förutom ekonomiska aspekter behandlade andra ärenden relaterade till tandvård att den anmälde djursjukskötaren hade utfört behandlingar utanför sin profession, så som att dra ut tänder. Om det kan ha berott på otydligheter kring vad som ingår under enklare operativa ingrepp eller om det har någon annan orsaksgrund går inte att utvärdera med den givna informationen.

Den här studien behandlar vilka de bakomliggande händelserna till anmälningar är, men det var även tydligt i många ärenden att det ibland fanns underliggande faktorer till varför dessa incidenter uppstått. I en studie gjord av Kiymaz och Koç (2018) identifieras faktorer som påverkar tendensen att göra medicinska fel hos akutsjuksköterskor. I studien fick akutsjuksköterskor som gjort medicinska fel bland annat uppge varför de trodde att de utfört felet. Det var 91 % av akutsjuksköterskorna som uppgav hög arbetsbelastning som orsak, 85 % uppgav att det var otillräckligt antal sköterskor på avdelningen vid tillfället och 75 % uppgav utmattning och utbrändhet som orsak (Kiymaz & Koç 2018). Detta är intressant då även flera djursjukskötare uppgav att de var stressade, bland annat på grund av hög arbetsbelastning och underbemanning. Tillräckligt med personal med rätt kompetens är viktigt för att undvika fel och för att upprätthålla en god arbetsmiljö där arbetsbelastningen tas hänsyn till.

Något annat som är relevant i avseende till stress är om det enbart är djursjukskötaren som borde få en disciplinpåföljd, eller om det borde vara möjligt

att anmäla hela arbetsplatsen på grund av den bristande arbetsmiljön som bidragit till problematiken. Även i ärenden där kliniken eller djursjukhuset saknar förebyggande åtgärder och rutiner kan det vara relevant att inte enbart anmäla den enskilda individen. Inom humanvården finns redan verksamhetstillsyn vilket vore synnerligen relevant även inom djurens hälso- och sjukvård anser författarna och ges som förslag i ”Bättre förutsättningar inom djurens hälso- och sjukvård” (SOU 2022:58).

6.3 Förslag på vidare forskning

Det är av intresse att i framtiden, eventuellt med denna undersökning som underlag, jämföra de olika yrkesgrupperna med varandra. Detta för att se huruvida det skiljer sig gällande händelser som leder till anmälningar och för att notera hur stor andel i respektive grupp som tilldelas disciplinpåföljd. Det är då möjligt att undersöka skillnader mellan de olika yrkesrollerna inom djurens hälso- och sjukvård, men även hur resultatet skiljer sig i förhållande till exempelvis legitimerade sjuksköterskor.

Det är även möjligt att vidare undersöka vad disciplinpåföljder och anmälningar till Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård får för konsekvenser för den enskilde individen. Detta skulle kunna åstadkommas genom att göra en kvalitativ studie där anmälda djursjukskötare intervjuas för att inhämta mer information om upplevelsen av att bli anmäld och hur det påverkar den anmälda utifrån olika perspektiv.

Konklusion

I studien undersöktes de vanligaste orsakerna till att legitimerade djursjukskötare anmäldes av djurägare sedan yrket blev ett legitimationsyrke 2010. En sammanställning av samtliga ärenden under de 13 gångna åren visade att felaktigt utförd behandling, brister i kommunikationen, anmälning till följd av missnöje mot annan personal, anestesirelaterade brister och övriga anledningar var vanligast. Totalt 11 (23%) av ärendena resulterade i en disciplinpåföljd. Detta innebär att de flesta inte tilldelades någon disciplinpåföljd. Erinran stod för 91% av disciplinpåföljderna och endast en varning tilldelades. Anledningar som låg till grund för Ansvarsnämndens beslut om disciplinpåföljd var följande sorterat från vanligast förekommande: anestesirelaterade brister, felaktig läkemedelshantering, felaktigt utförd behandling, agerande utanför profession, brister i journalföring och övriga anledningar.

Det finns potential att minska antalet ärenden genom bättre kommunikation samt införande av förebyggande rutiner på arbetsplatserna. Detta i kombination med krav på mer specificerade anmälningar där det framgår tydligt vad varje anmäld person har gjort så att anmälningarna riktas mot de som faktiskt praktiserat yrket felaktigt. Det skulle i sin tur kunna bespara både tid och oro för de som blivit anmälda utan egentlig grund. Stress och avsaknad av förebyggande rutiner var vanligt förekommande bland ärenden. Att skapa en mindre stressig arbetsmiljö eller införa nya avgörande rutiner är inget en individuell legitimerad djursjukskötare kan åstadkomma, utan kräver strukturförändringar på arbetsplatsen. Därför kan det även vara aktuellt att införa tillsyn för verksamheter, något som idag inte finns inom djurens hälso- och sjukvård. Det skulle vara intressant att utföra en ytterligare studie med kvalitativ ansats för att djupare undersöka de bakomliggande motiven till anmälningarna för att förbättra djurens hälso- och sjukvård ytterligare.

Källförteckning

Atkinson, T. (2018). *Practical Feline Behaviour: Understanding Cat Behaviour and Improving Welfare*. 1 uppl, Wallingford: CABI

Esaiasson, P. Gilljam, M. Oscarsson, H. Towns, A & Wägnerud, L. (2012). *Metodpraktikan. Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 4 uppl, Stockholm: Norstedts juridik

Folkhälsomyndigheten (2023). *Swedish work against antibiotic resistance- a One Health approach*. [Broschyr]. Okänd förlagsort: Intersectoral Coordinating Mechanism. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/742d1cd73835416399eb55dee57cf2c2/swedish-work-against-antibiotic-resistance-webb.pdf> [2023-05-26]

Frisell, H. (2022). Svag ökning av antalet anmälningar till ansvarsnämnden. *Veterinärmagazinet*, 31 januari. <https://www.veterinarmagazinet.se/2022/01/svag-okning-av-antalet-anmalningar-till-ansvarsnamnden/> [2023-03-15]

Frisell, H. (2023). Antalet anmälningar till ansvarsnämnden sjunker. *Veterinärmagazinet*, 30 januari. <https://www.veterinarmagazinet.se/2023/01/antalet-anmalningar-till-ansvarsnamnden-sjunker/> [2023-03-15]

Jordbruksverket (2021). *Djursjukskötare och djursjukskötarstudenter*. <https://jordbruksverket.se/djur/personal-inom-djurens-halso--och-sjukvard/att-arbeta-inom-djurens-halso--och-sjukvard/djursjukskotare-och-djursjukskotarstudenter#h-Attarbetainomdjurenshalsoochsjukvard> [2023-01-20]

Jordbruksverket (2022). *Statistik ur hundregistret*. <https://jordbruksverket.se/e-tjanster-databaser-och-appar/e-tjanster-och-databaser-djur/hundregistret/statistik-ur-hundregistret> [2023-05-25]

Jordbruksverket (2023). *Journalföring, intygsskrivning, tystnadsplikt, delegering och rapportering*. <https://jordbruksverket.se/djur/personal-inom-djurens-halso--och-sjukvard/journalforing-intygsskrivning-tystnadsplikt-delegering-och-rapportering> [2023-02-08]

Kiyamaz, D. & Koç, Z. (2018). Identification of factors which affect the tendency towards and attitudes of emergency unit nurses to make medical errors. *Journal of clinical nursing*. 27 (5-6), 1160-1169. <https://doi.org/10.1111/jocn.14148>

Representant. Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård. Förtroendevald.
E-postmeddelande 15.04.2023

Sam, N. (2016). *Emotional Barriers to Effective Communication*.
<https://psychologydictionary.org/emotional-barriers-to-effective-communication/>
[2023-05-25]

SFS 2009:302. *Lag om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård*. Stockholm:
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet RSL

SFS 2010:659. *Patientsäkerhetslag*. Stockholm: Socialdepartementet

Socialstyrelsen (2015). *Lägesrapport inom patientsäkerhetsområdet 2015*. (2015
4-1). Stockholm: Socialstyrelsen.

Statistiska centralbyrån (2013). *Hundar, katter och andra sällskapsdjur 2012 – en
SCB-undersökning*. Okänd utgivningsort: Jordbruksverket.
<https://jordbruksverket.se/download/18.514d3694172cce072377578b/1592688102970/Hundar%20och%20katter.pdf> [2023-05-25]

Statistiska centralbyrån (2017). *Hästar och anläggningar med häst 2016*. Okänd
utgivningsort: Jordbruksverket.
https://www.scb.se/contentassets/3a26a20c92ee42c993081cc209972f56/jo0107_2016m06_sm_jo24sm1701.pdf [2023-05-25]

Sveriges Veterinärförbund (2022). *Branschgemensamma rekommendationer för
veterinär journalföring i Sverige*. [Reportage]. Stockholm: Sveriges
Veterinärförbund. <https://www.svf.se/media/1b2fakmq/branschgemensamma-riktlinjer-för-journalskrivning-2022.pdf> [2023-05-25]

Sweeney, C.F., LeMahieu, A. & Fryer, G.E. (2017). Nurse practitioner
malpractice data: Informing nursing education. *Journal of professional nursing*,
33 (4), 271–275. <https://doi.org/10.1016/j.profnurs.2017.01.002>

Uccheddu, S., Miklósi, Á., Gintner, S. & Gácsi, M. (2022). Comparing Pears to
Apples: Unlike Dogs, Cats Need Habituation before Lab Tests. *Animals (Basel)*,
12 (21), 3046. <https://doi.org/10.3390/ani12213046>

Vetansvar (u.å. a). *Hur du gör en anmälan*.
<https://www.vetansvar.se/hurdugorenanmalan.4.307b1efa16147dc525719bbd.html>
1 [2023-03-15]

Vetansvar (u.å. b). *Ledamöter*.
<https://www.vetansvar.se/ledamoter.4.1bc5b83316258284bb34e.html> [2023-02-
08]

Vetansvar (u.å. c). *Om nämnden*.

<https://www.vetansvar.se/omnamnden.4.307b1efa16147dc52571d3f3.html> [2023-02-08]

Vetansvar (u.å. d). *Vad händer med anmälan?*

<https://www.vetansvar.se/vadhanderdermedanmalan.4.307b1efa16147dc52571b0f8.html> [2023-02-08]

Westin, J. (2020). Skräcken att bli anmäld. *Vårdfokus*, 5 maj.

https://www.vardfokus.se/nyheter/skracken/?fbclid=IwAR22eQr_Ui0EaSVtNjvb9g8VNO6Y5E4sZaw6dHwxcwL-k5_FsnB195mNGcw [2023-03-15]

Westin, J. (2022). Rekordmånga sjuksköterskor blev av med legget. *Vårdfokus*, 28 februari.

https://www.vardfokus.se/nyheter/rekordmanga-sjukskoterskor-blev-av-med-legget/?fbclid=IwAR3TiZHp0brUfZXvYXCOR3B8epN15Uwx8WWSk-MW_0CR1hktj3gWa7Y3158 [2023-03-15]

Tack

Till handledare Anneli Rydén och biträdande handledare Hafiz Bakri för stöttning och positivitet under arbetets gång. Tack till ämnesexaminator Lena Olsén för värdefull feedback vid arbetets slutskede.

Bilaga 1 - Informantundersökning

Fråga 1. Vad innebär erinran respektive varning och vad skulle du säga är skillnaden mellan dessa?

Fråga 2. Vad innebär prøvotid och när brukar nämnden besluta om detta?

Fråga 3. Är det djurägaren och den anmälde som själva skrivit texterna i varje anmälan, eller är det någon som samlat ihop informationen från skriftväxlingen och som sedan har skrivit ihop ärendet?

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver godkänna publiceringen. Om du kryssar i **JA**, så kommer fulltexten (pdf-filen) och metadata bli synliga och sökbara på internet. Om du kryssar i **NEJ**, kommer endast metadata och sammanfattning bli synliga och sökbara. Även om du inte publicerar fulltexten kommer den arkiveras digitalt. Om fler än en person har skrivit arbetet gäller krysset för samtliga författare. Du hittar en länk till SLU:s publiceringsavtal på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>.

JA, jag/vi ger härmed min/vår tillåtelse till att föreliggande arbete publiceras enligt SLU:s avtal om överlåtelse av rätt att publicera verk.

NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.

Föreliggande arbete ska publiceras med 12 månaders fördröjning av fulltexten (tillfälligt läsningsembargo). Därefter ger jag/vi härmed min/vår tillåtelse till att föreliggande arbete publiceras enligt SLU:s avtal om överlåtelse av rätt att publicera verk.